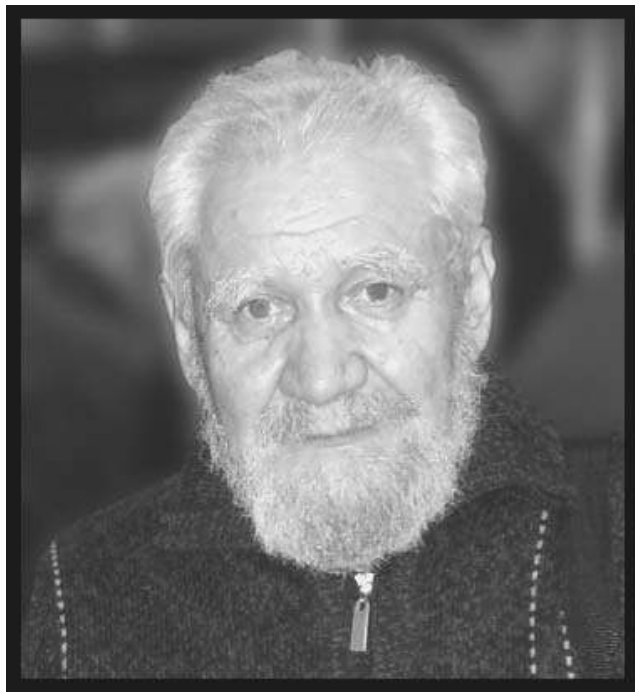

IN MEMORIAM PETRU URSACHE

In prag de tristă sărbătoare creștină, pe 7 august, ne-a părăsit, înainte de vreme, domnul profesor Petru Ursache, aleasă pildă de om de cultură, de profesor, de Om.

Petru Ursache s-a născut la 15 mai 1931, în comuna Popești, județul Iași. A absolvit Liceul Național Iași în 1951, apoi Facultatea de Filologie a Universității „Al.I. Cuza” (1952-1956), fiind licențiat în limba și literatura română. În 1971 a obținut titlul de doctor în Filologie, cu teza *Revista „Șezătoarea”*. A fost vreme de peste patru decenii (1958-2001) cadru didactic al Universității ieșene, la Catedra de Literatură română și de Literatură comparată, parcurgând toate treptele academice, de la preparator la profesor și conducător de doctorate. După debutul publicistic în revista „Scrisul bănățean” (1958), a urmat o lungă serie de lucrări de referință în domeniile etnologiei, esteticii, criticii literare, dintre care amintim: *Poetică folclorică* (1976), *Prolegomene la o estetică a folclorului* (1986), *Camera Sambô. Introducere în opera lui Mircea Eliade* (1993), *Etnoestetica* (1998), *Mic tratat de estetică teologică* (1999), *Cazul Mărie sau*

Despre frumos în folclor (2001), *Sadovenizînd, sadovenizînd. Studiu estetic și stilistic* (2005), *Înamorați întru moarte. ErosPoesis la Cezar Ivănescu* (2006), *Etnosofia* (2006), *Istorie, genocid, etnocid* (2010), *Omul din Calidor* (2012) (monografie consacrată marelui și veșnicului nedreptățit Paul Goma), *Miorița – dosarul mitologic al unei capodopere* (2013). La acestea se adaugă un număr impresionant de articole și de studii publicate în periodice precum: „Convorbiri lite-rare” (rubrică permanentă), „Dacia literară”, „Luceafărul”, „Cronica”, „Bucovina literară”, „Ateneu”, „Revista română” ș.a. Prefațator și editor, Petru Ursache s-a îngrijit de apariția a peste douăzeci de antologii și ediții critice, unele în colaborare cu Magda Ursache. Ca recunoaștere a întregii sale activități și valori profesionale, a primit titlul de *Professor Emeritus* al Universității „Al.I. Cuza” (2001), Premiul de Excelență al Uniunii Scriitorilor Filiala Iași (2001, 2006), Premiul *Opera omnia* acordat de Revista „Convorbiri literare”.

Adevărat și complet *magister*, și-a prelungit misiunea didactică și dincolo de zidurile Universității, și în afara carierei academice, iar fiecare întâlnire cu dumnealui era o lecție prețioasă. Da, istoria se repetă, dar mai ales pentru că facem greșeala de a ne uita, ignora, deforma trecutul, ori de a încerca să ne rupem de el fără a-l înțelege.

Ceea ce l-a definit în mod fundamental a fost verticalitatea; a refuzat, înainte de 1989, să facă „necesarele” compromisuri care i-ar fi asigurat o ascensiune mai ușoară în mediul universitar; a refuzat o colaborare cu regimul, care i-ar fi deschis calea spre un post de lector la Sorbona ori la Chicago, locul unde ar fi fost posibilă întâlnirea majoră cu Mircea Eliade, a cărui operă a studiat-o sistematic și în profunzime. Și a refuzat, după 1989, să uite adevăruri pentru mulți incomode și nedorite.

Fermitatea opiniilor sale, taxată de unii drept radicalism, ori vană încăpăținare, era de fapt un mesaj, pentru cei care au știut să-l înțeleagă, că, în ceea ce privește dreptatea, adevărul, credința, iubirea, nu e loc de jumătăți de măsură, de compromisuri.

Subiectele dragi sufletului domniei-sale – importanța valorificării trecutului și a culturii populare, susținerea valorilor naționale ve-ritabile (inclusiv prin reafirmarea și consacrarea de fond, nu doar de fațadă, a unor personalități precum M. Eminescu și N. Iorga), necesitatea cunoașterii corecte a istoriei recente, a efectului devastator al regimului comunist asupra spiritului românesc, martiriul preoților în închisorile fostului regim – nu le-a considerat niciodată pe deplin epuizate (dovadă stînd reeditările, în ediții mereu îmbogățite, ale unor lucrări precum *Camera Sambô*, *Mic tratat de estetică teologică*, *Miorița*, *Sadovenizînd*, *sadovenizînd...*). Cu tenacitatea specifică, a lucrat pînă în ultima clipă, cărțile însoțindu-l și la căpățîiul patului alb de spital. Volumele pe care nu a apucat să le vadă publicate (inedite și ediții revăzute), sunt în curs de apariție, prin grija celei care i-a fost, timp de jumătate de veac, suflet și minte-pereche, doamna Magda Ursache.

Nu și-a uitat niciînd originile, satul copilăriei l-a purtat în suflet și în minte ca pe un izvor nesecat de bucurie și de înțelepciune. Înțelepciune care l-a ajutat, împreună cu credința pură și nestrămutată, să treacă peste nu puținele încercări, dureri, dezamă-

giri. A continuat să privească înainte, cu ochii senini ca zorelele, și zîmbet bun, patriarhal.

Mereu aproape cu sufletul de românii din Basarabia și Bucovina, militînd fervent pentru o unitate, măcar în spirit, a românilor de pretutindeni, și-a afirmat cu orice prilej „românismul”, doar că la domnia-sa nu erau doar vorbe deșarte.

A deschis, prin studiile sale, calea spre domenii de inedite sinteze – *etnosofia*, *etnoeste-tica*, *etnoistoria* –, dovedind că, în definirea identității unei națiuni, cultura populară, cu ale sale componente de Frumos, Înțelepciune, Adevăr, este nu doar importantă, ci esențială.

Trecerea sa în veșnicie a lăsat un gol de neumplut – în cultura română, în sufletele celor care l-au iubit și prețuit. Iar dealul Copoului, în lîngoliu de frunze galbene, e mai pustiu, și el, fără pasul domol al Profesorului.

Să-i fie senină odihna acolo Sus, de unde ne veghează cu un zîmbet, printre îngeri ce bat din aripi în șoaptă.

Elena COJOCARU

Slatina Borului, 19 octombrie 2013 – Slujbă de pomenire oficiată de părintele Boian Alexandrovici, Vicarul Timocului la mormântul lui Draghi Cârchioabă (1954-2007), președinte al Despărțământului ASTRA „Valea Timocului” Bor, între anii 2004-2007.